

EIROPAS SAVIENĪBAS
PADOME

Briselē, 2012. gada 6. februārī (10.02)
(OR. en)

5930/12

Starpiestāžu lieta:
2011/0308 (COD)

DRS 12
COMPET 47
ECOFIN 85
CODEC 234

PIEZĪME

Sūtītājs:	Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja
Iepr. dok. Nr.:	5907/12 DRS 11 COMPET 43 ECOFIN 83 CODEC 230
No. K-jas priekšl. Nr.:	16250/11 DRS 111 COMPET 475 ECOFIN 733 CODEC 1862 + ADD 1 + ADD 2 + ADD 3 + ADD 4
Temats:	Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem (grāmatvedības direktīva) (<i>lēģislatīva akta apspriešana</i>)- - politikas debates

I. IEVADS

Komisija 2011. gada 27. oktobrī iesniedza Padomei un Eiropas Parlamentam priekšlikumu par grāmatvedības direktīvu vispārējo reformu.

Priekšlikuma mērķis ir mazināt administratīvo slogu jo īpaši mazajiem uzņēmumiem, palielināt finanšu pārskatu skaidrību un salīdzināmību un veicināt pārredzamību attiecībā uz maksājumiem, ko valsts pārvaldes struktūrām veic uzņēmumi, kuri darbojas ieguves rūpniecībā vai pirmatnējo mežu izstrādē.

II. PAŠREIZĒJĀ SITUĀCIJA

Uzņēmējdarbības tiesību jautājumu darba grupa rīkoja sanāksmes 2011. gada 6. un 13. decembrī un 2012. gada 9. un 23. janvārī.

Pamatojoties uz šīm apspriedēm, prezidentvalsts uzskata, ka jautājums par pārskatu sniegšanu atsevišķi pa valstīm (proti, par tādu uzņēmumu maksājumiem valsts pārvaldes struktūrām, kas darbojas ieguves rūpniecībā vai pirmatnējo mežu izstrādē) būtu jāiesniedz Padomei, lai tā dotu norādījumus par turpmāku darbu pie šā priekšlikuma.

2012. gada 3. februārī notika uzņēmējdarbības tiesību atašeju sanāksme, kurā apsprieda neatrisinātos jautājumus attiecībā uz pārskatu sniegšanu atsevišķi pa valstīm.

Pēc minētās sanāksmes prezidentvalsts, gatavojoties 20. un 21. februārī Konkurētspējas padomē paredzētajām politikas debatēm par pārskatu sniegšanu atsevišķi pa valstīm, ir sagatavojusi pielikumā esošo darba dokumentu.

III. NOBEIGUMS

Pastāvīgo pārstāvju komiteja tiek aicināta apsvērt prezidentvalsts jautājumus, kas pievienoti šās piezīmes pielikumā, ņemot vērā 20. un 21. februārī Konkurētspējas padomē iecerētās politikas debates.

Prezidentvalsts sagatavots darba dokuments par maksājumiem valsts pārvaldes struktūrām – grāmatvedības direktīvu vienkāršošanas priekšlikuma 9. nodaļa

Ar šo dokumentu prezidentvalsts vēlas sagatavot pamatu politikas debatēm Konkurētspējas padomes nākamajā sanāksmē 20. februārī, lai sniegtu darba grupai norādījumus par galvenajiem jautājumiem. Pēc tam, pamatojoties uz šiem norādījumiem, darba grupa martā apspriedīs sīkāku informāciju, kas ir daļa no vispārējā kompromisa priekšlikuma grāmatvedības direktīvai.

Ievads

Komisija 2011. gada 25. oktobrī ierosināja jaunu direktīvu, ar ko aizstāj esošās grāmatvedības direktīvas. Šā priekšlikuma mērķis ir atvieglot mazo uzņēmumu regulatīvo slogu un veicināt tādu ES uzņēmumu finanšu pārskatu salīdzināmību un skaidrību, kuriem raksturīgi plaši pārrobežu darījumi.

Grāmatvedības direktīvas priekšlikuma 9. nodaļa attiecas uz pārskatiem par maksājumiem valsts pārvaldes struktūrām, ko sauc arī par pārskatiem atsevišķi pa valstīm.

Šobrīd šis priekšlikums tiek izskatīts Padomes darba grupā, tomēr ir nepieciešami norādījumi politiskā līmenī, kas sekmētu sarunu virzību.

Šajā sakarā lūdzam ņemt vērā, ka Eiropadome ir lūgusi ātri izskatīt priekšlikumus, kuriem ir vislielākais izaugsmes veicināšanas potenciāls – tostarp priekšlikumus par grāmatvedības prasību vienkāršošanu – līdz 2012. gada jūnija beigām.

Komisijas priekšlikums

Komisijas priekšlikuma par maksājumiem valsts pārvaldes struktūrām vispārīgais mērķis ir lielāka pārredzamība. Ieguvēji no lielākas pārredzamības galvenokārt būs ieguldītāji, kā arī tautsaimniecība kopumā, arī pilsoniskā sabiedrība, kas saņems atbilstošu informāciju, valsts pārvaldes struktūrām atskaitoties par ieņēmumiem no atļaujām izmantot dabas resursus. Pārskati par maksājumiem valsts pārvaldes struktūrām veicinās valsts pārvaldes struktūru atbildību par maksājumiem, kas saņemti par dabas resursu primāro ieguvī jaunattīstības valstīs, un veicinās šo valstu attīstību un izaugsmi.

Saskaņā ar priekšlikuma 9. nodaļas noteikumiem visiem lieliem uzņēmumiem un sabiedriskas nozīmes struktūrām ¹ (tostarp citu valstu uzņēmumiem, kas iekļauti ES biržu sarakstos), kas darbojas ieguves rūpniecībā vai pirmatnējo mežu izstrādē, ik gadu jā sagatavo un jāpublicē pārskati par maksājumiem valsts pārvaldes struktūrām.

Starptautiska mēroga attīstība

Priekšlikums par maksājumiem valsts pārvaldes struktūrām nav vienīgā ierosme šajā jomā.

Svarīgākā no pārējām ierosmēm ir ASV *Dodd-Frank* likuma, ko Kongress pieņēma 2010. gada jūlijā, 1504. sadaļa, kas nosaka, ka visiem ieguves uzņēmumiem (piemēram, naftas, dabasgāzes vai minerālu ieguves uzņēmumiem), kuri ir iekļauti ASV biržu sarakstos, ir jāpublicē maksājumi valsts pārvaldes struktūrām, norādot attiecīgo valsti un projektu. Lai īstenotu šo tiesību aktu, ASV Vērtspapīru biržas komisijai (*SEC*) jāpieņem nobeiguma īstenošanas noteikumi (tos paredzēts pieņemt 2012. gada pirmajā pusgadā). Tas ietver, piemēram, "projekta" un "būtiskuma" definīcijas. Vēl viena svarīga ierosme ir brīvprātīgā Ieguves rūpniecības pārredzamības iniciatīva (*EITI*).

Līdz šim starp Komisijas priekšlikumu un *Dodd-Frank* likuma prasību sniegt pārskatus atsevišķi pa valstīm pastāv divas galvenās atšķirības (kā jau minēts iepriekš, tiesību akts tiks precizēts, pieņemot nobeiguma īstenošanas noteikumus). Pirmkārt, Komisijas priekšlikums attiecas gan uz lieliem uzņēmumiem, gan arī uz biržas sarakstā iekļautiem uzņēmumiem, savukārt ASV tiesību akts attiecas vienīgi uz biržas sarakstā iekļautiem uzņēmumiem. Otrkārt, Komisijas priekšlikums aptver uzņēmumus, kas darbojas gan ieguves, gan mežsaimniecības nozarēs, bet ASV tiesību akts skar vienīgi ieguves rūpniecības uzņēmumus.

2011. gada septembrī ASV prezidents Obama paziņoja, ka ASV īsteno *EITI*. Tas, ka ASV pievienosies *EITI*, paplašinās *Dodd-Frank* likuma finanšu pārredzamības noteikumu piemērojamību. Ja *Dodd-Frank* likums attiecas vienīgi uz biržas sarakstā iekļautiem uzņēmumiem, *EITI* noteikumi attieksies uz visiem uzņēmumiem, kas darbojas ASV, neatkarīgi no tā, vai tie ir iekļauti biržu sarakstos vai nē (tas tomēr nebūs saistošs biržu sarakstos neiekļautiem ASV uzņēmumiem, kas darbojas trešās valstīs). Tas daļēji sakrīt ar ES priekšlikumu, kas attiecas gan uz biržas sarakstā iekļautiem, gan neiekļautiem uzņēmumiem. Neviena no ES valstīm nav parakstījusi *EITI* iniciatīvu (to ir izdarījusi vienīgi Norvēģija).

¹ Komisija uzskata, ka, iekļaujot sabiedriskas nozīmes struktūras, tiks aptverti valsts uzņēmumi, piemēram, valstij piederoši naftas un mežsaimniecības uzņēmumi utt.

Padomes nostāja

Pamatojoties uz dalībvalstu izteikumiem Padomes darba grupā, ir skaidrs, ka pastāv pārliecinošs atbalsts mērķim uzlabot pārredzamību šajā jomā kopumā. Tomēr dažas delegācijas ir izteikušas nepieciešamību sīkāk izskatīt priekšlikumu un savas bažas par to, ka būtu jāņem vērā arī ierosinātā tiesību akta ietekme uz Eiropas uzņēmumu konkurētspēju. Vairākas dalībvalstis izteica bažas par pārskatiem "projektu" līmenī. Turklāt dalībvalstis vēlējās, lai direktīvā būtu definēts "būtiskums".

Šajā sakarā vēl jāapspriež daži konkrēti jautājumi attiecībā uz priekšlikumu, no kuriem svarīgākie ir šādi.

1. *Vai informācija būtu jāsniedz atsevišķi pa valstīm vai atsevišķi pa valstīm un projektiem?*
2. *Vai maksājumu būtiskums būtu jādefinē direktīvā vai arī Komisija būtu jāpilsonvaro precizēt būtiskuma jēdzienu deleģētos tiesību aktos?*
3. *Vai priekšlikumā būtu jāietver uzņēmumi, kas darbojas pirmatnējo mežu izstrādē?*
4. *Vai būtu jāuzrāda maksājumi dalībvalstīm?*

1. jautājums. Vai informācija būtu jāsniedz atsevišķi pa valstīm vai atsevišķi pa valstīm un projektiem?

Atbilstoši priekšlikumam, informācija par maksājumiem valsts pārvaldes struktūrām būtu jāsniedz atsevišķi pa valstīm un projektiem.

36. pantā "projekts" ir definēts kā ekvivalents specifiskai informācijas sniegšanas vienībai zemākajā līmenī, kādā uzņēmums regulāri gatavo iekšējos vadības ziņojumus, lai uzraudzītu tā darbību. Komisija uzskata, ka šāda pieeja ļauj uzņēmumam sniegt informāciju saskaņā ar datiem, ko tas jau tāpat regulāri iekļauj iekšējos vadības ziņojumos (tā izvairoties no papildu administratīvā sloga). Atbilstoši pašreizējai definīcijai nebūtu nepieciešams pārstrādāt grāmatvedības sistēmas. Turklāt piedāvātā definīcija mēģina ņemt vērā mērķnozaru atšķirības un atšķirības tajā, ko dažādās valstīs un uzņēmumos uzskata par "projektu".

Argumenti par labu informācijas sniegšanai atsevišķi pa projektiem (tādu pašu informācijas sniegšanu nosaka *Dodd-Frank* likums ²) ir tādi, ka tas nodrošinās lielāku pārredzamību un vietējai sabiedrībai būs labāks ieskaits par maksājumiem valsts pārvaldes struktūrām par vietējo dabas resursu izmantošanu. Tas arī ļaus saskaņot starpsummās (pa projektiem) ar kopējām summām (pa valstīm) un tā veicinās publicētās informācijas uzticamību.

Argumenti pret informācijas sniegšanu atsevišķi pa projektiem ir šādi. Pirmkārt, daži uzskata, ka saņēmējvalstīm informācija atsevišķi pa valstīm ir būtiskāka nekā informācija atsevišķi pa projektiem. Otrkārt, pārskati atsevišķi pa projektiem varētu būt uzņēmumiem apgrūtinājoši, un ir vietā jautājums, vai papildu slogs, ko rada pārskata sagatavošana atsevišķi pa projektiem ir samērīgs ar papildu labumu, ko gūtu no šādas informācijas sniegšanas. Treškārt, pārskats atsevišķi pa projektiem var atklāt komerciāli svarīgu informāciju un radīt ES uzņēmumiem neizdevīgus konkurences apstākļus. Visbeidzot, pārmērīga informācija var apgrūtināt pārskata kopainas uztveri.

Vai jūs atbalstāt to, ka informācija par maksājumiem valsts pārvaldes struktūrām tiek sniegta atsevišķi pa projektiem? Ja jā, vai piekrītat termina "projekts" definīcijai?

Prezidentvalsts paredz:

pārskatus atsevišķi pa valstīm un projektiem, kā minēts Komisijas priekšlikuma 36.–38. pantā. Prezidentvalsts atzīmē, ka atbilstoši termina "projekts" definīcijai tas nerada papildu administratīvo slogu uzņēmumiem. Tomēr ir svarīgi izvēlēties atbilstošu būtiskuma līmeni, lai neradītu uzņēmumiem nesamērīgas izmaksas un slogu, kā arī izvairītos no sarežģītu un grūti uztveramu pārskatu gatavošanas.

² Termins "projekts" ASV *Dodd-Frank* likumā nav definēts. Piedāvātajos noteikumos ASV Vērtspapīru biržas komisija (SEC) nolēma nedefinēt šo terminu, lai "saglabātu elastību, piemērojot šo terminu dažādos uzņēmējdarbības kontekstos", tomēr tā pieprasīja komentārus par to, vai nevajadzētu to definēt noteiktā noteikumos, un kāda būtu piemērota definīcija.

2. jautājums: Vai maksājumu būtiskums būtu jādefinē direktīvā vai arī Komisija būtu jāpilnvaro definēt būtiskuma jēdzienu deleģētajos tiesību aktos?

Atbilstoši priekšlikumam par maksājumiem valsts pārvaldes struktūrām jāziņo tad, kad tie ir "būtiski saņēmējai valsts pārvaldes struktūrai". Priekšlikuma 38. panta 4. punkts nosaka, ka Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētus aktus, lai precizētu maksājumu būtiskuma jēdzienu.

Saprātīgs sliekšnis nodrošinātu juridisku noteiktību, palīdzētu izvairīties no grūti uztveramu pārskatu gatavošanas un aizsargātu sensitīvu komercinformāciju. Jādefinē arī būtiskuma līmenis attiecībā uz maksājumiem, par kuriem būtu jāziņo, izsverot informācijas noderīgumu pret slogu, ko rada tās sagatavošana. Līmeņa pamatā varētu būt

- absolūts skaitlis (piemēram, summa euro) vai
- relatīvs skaitlis (piemēram, valsts IKP procents).

Attiecībā uz absolūtu skaitli ir pretrunīgi viedokļi par atbilstošu būtiskuma līmeni, ko ir izteikuši ieguves rūpniecības un NVO pārstāvji: daži ieguves rūpniecības uzņēmumi uzskata, ka būtiskuma sliekšnim būtu jābūt EUR 1 000 000, savukārt NVO piedāvā EUR 10 000. Attiecībā uz relatīvu skaitli pastāv nekonsekvences un papildu administratīvā sloga risks (kad katrs uzņēmums nosaka dažādus būtiskuma procentus ikvienā valstī, kurā tas darbojas).

Dodd Frank likums nosaka, ka jāziņo par visiem maksājumiem, kas nav *de minimis*, bet paliek neskaidrs, vai *SEC* nobeiguma īstenošanas noteikumos būs papildu skaidrojums.

Vai jūs piekrītat pilnvarot Komisiju definēt būtiskuma jēdzienu, pieņemot deleģētus tiesību aktus? Vai jūs uzskatāt, ka labāk būtu pašā direktīvā noteikt precīzu būtiskuma skaitli? Kāds, jūsuprāt, būtu pieņemams būtiskuma sliekšnis? Vai būtu nepieciešami atšķirīgi sliekšņi ieguves rūpniecībai un mežsaimniecības nozarei?

Prezidentvalsts paredz:

ievieš direktīvā konkrētu noteikumu par būtiskumu, nosakot absolūtu skaitli.
--

3. jautājums: Vai priekšlikumā būtu jāietver uzņēmumi, kas darbojas pirmatnējo mežu izstrādē?

Priekšlikums paredz, ka uzņēmumiem, kas darbojas pirmatnējo mežu, piemēram, Brazīlijas lietusmežu izstrādē, jāsniedz informācija par maksājumiem valsts pārvaldes struktūrām, jo dažās ar resursiem bagātās valstīs pirmatnējo mežu izmantošana nodrošina svarīgu ieguldījumu valsts IKP. Turklāt ES priekšlikums papildina citas ES pārredzamības ierosmes šajā jomā ³, kuru mērķis ir veicināt atbildīgu rīcību un likumību attiecībā uz koksnes ieguvu un tirdzniecību ES tirgū.

Ievērojot *EITI*, viena valsts (Libērija) jau sniedz pārskatus par maksājumiem valsts pārvaldes struktūrām mežsaimniecības nozarē, jo šai valstij tā ir svarīga nozare. *Dodd-Frank* likums nenosaka līdzīgas prasības mežsaimniecības nozarei.

Vai jūs piekrītat izstrādātajam priekšlikumam ietvert pirmatnējo mežu izstrādi?

Prezidentvalsts paredz:

saglabāt Komisijas piedāvāto redakciju, jo tā atbilst citām ES pārredzamības ierosmēm, bet skaidri noteikt, ka nevajadzētu būt citām prasībām attiecībā uz pārskatiem atkarībā no nozares.

4. jautājums. Vai būtu jāuzrāda arī maksājumi dalībvalstīm?

Priekšlikums paredz, ka mērķuzņēmumiem jāsniedz informācija par visiem maksājumiem valsts pārvaldes struktūrām, tostarp ES dalībvalstu pārvaldes struktūrām. Komisija uzskata, ka būtu politiski sarežģīti piemērot pārredzamības prasības vienīgi attiecībā uz uzņēmumu darbību trešās valstīs, piemēram, uzņēmumam būtu pienākums informēt par maksājumiem Āfrikas pārvaldes struktūrām, bet par maksājumiem Eiropas pārvaldes struktūrām saistībā ar tādu pašu darbības veidu – nē. Citi savukārt uzskata, ka Eiropas Savienībā maksājumi valsts pārvaldes struktūrām jau ir pārredzami un papildinformācija nav nepieciešama.

³ "Kokmateriālu regulas" (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 995/2010 (2010. gada 20. oktobris) mērķis ir aizliegt kokmateriālu nelegālu importu Eiropas Savienībā. Ar minēto tiesību aktu ir paredzēts pārtraukt nelegālas izcelsmes koksnes piegādes ķēdi no mežiem bagātām jaunattīstības valstīm un papildināt ES Rīcības plānu meža tiesību aktu ieviešanai, pārvaldībai un tirdzniecībai (*FLEGT*).

Prezidentvalsts un Komisija ierosināja, lai Padomes un Komisijas juridiskie dienesti pārbaudītu, vai informēšanas pienākumu var attiecināt vienīgi uz maksājumiem ārpus dalībvalstīm.

Vai jūs piekrītat priekšlikumam, kas izstrādāts šajā jautājumā, vai arī uzskatāt, ka labāk būtu neiekļaut maksājumus dalībvalstīm?

Prezidentvalsts paredz:

saglabāt Komisijas piedāvāto redakciju.